

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000272

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-05-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гунько Людмила Анатоліївна

2. Liudmyla A. Hunko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 08.00.06

Назва наукової спеціальності: Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 05-06-2025

Спеціальність за освітою: Державна служба

Місце роботи здобувача: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.004.20

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06, 06.71.63

Тема дисертації:

1. Економіка землевпорядкування: теорія, методологія, практика
2. Economics of land use planning: theory, methodology, practice

Реферат:

1. Встановлено, що землевпорядкування як система в широкому розумінні є складовою частиною суспільного способу виробництва, який проявляється як соціально-економічний процес регулювання земельних відносин та організації використання й охорони земель і функціонує як інституція. Обґрунтовано, що економіка землевпорядкування – це наука, яка вивчає відносини людей у процесі розроблення та реалізації документації із землеустрою щодо пошуку, узгодження інтересів і прийняття ефективних рішень із планування використання та охорони земель й інших природних ресурсів (землекористування) та організації території землеволодіння і землекористування, відносин власності на землю для виробництва матеріальних

благ і послуг в умовах унікальності й обмеженості земельних ресурсів, зниження трансакційних витрат на послуги для максимального задоволення постійно зростаючих потреб людини та збереження і відтворення родючості земель. У процесі проведення досліджень удосконалено теоретико-методологічні засади розвитку економіки землевпорядкування як процесу нормування взаємодії екології та економіки землекористування в системі сталого (збалансованого) розвитку. У процесі дослідження розроблено логічно-змістовну схему (архітекtonіку) структурних елементів інституціонального механізму формування сталого землекористування методом землевпорядкування, де формування його цілей перебуває під визначальним впливом соціально-економічних та екологічних потреб суспільства (людини), які безпосередньо й опосередковано пов'язані із закономірностями і принципами сталого (збалансованого) землекористування. До основних напрямів розвитку економіки системи землевпорядкування віднесено: 1) удосконалення системи землевпорядкування як базової основи екологізації та капіталізації землекористування; 2) методичні засади оцінки ефективності проєктних рішень щодо землевпорядних заходів з раціоналізації землекористування; 3) оцінка ефективності основних проєктних рішень у землевпорядній документації. Розроблено рамкову систему вимірювання зростання екологізації та капіталізації землекористування, яка характеризується напрямками оцінки та показниками: 1) екологічна та ресурсна ефективність економіки землекористування: ресурсна ефективність – ефективність використання землі та інших природних ресурсів, вуглецева й енергетична ефективність, забезпечення багатofакторної продуктивності; 2) земельні й екологічні активи: екологічні фактори ризику для землекористування, екологічні фактори ризику для здоров'я людини, екосистемні послуги та екологічні блага; 3) економічні можливості й інструменти політики: технології та інновації, екологічні товари і послуги, регулювання та управління; 4) соціально-економічний контекст і параметри зростання: капіталізація землекористування, продуктивність та економічний обіг земельного капіталу, зайнятість, доходи, соціально-демографічні параметри. Розроблено критерії оцінки та показники ефективності планувальних землевпорядних заходів, що реалізуються на регіональному і територіальному рівнях залежно від складових елементів підсистеми землевпорядкування та функцій, які вони виконують. Запропоновано здійснювати оцінку інтегрального рівня суспільної (соціально-економічної) ефективності основних проєктних рішень у схемах землеустрою на регіональному рівні за рівнем викидів/поглинання CO², рівнем ефективності землекористування за його інтенсивністю та капіталізацією землекористування за зміною його вартості. Розроблено методичний підхід щодо інтегральної оцінки ефективності основних проєктних рішень у комплексному плані територіально-просторового розвитку землекористування. Розроблено методичний підхід щодо оцінки ефективності основних проєктних рішень (на прикладі диверсифікації структури посівних площ) у проєктах землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь (на прикладі корпорації «Укragротех»), яка показує, що при зростанні коефіцієнта екологічної стабільності із 0,16 до 0,43 землекористування переходить зі стадії нестабільного у стадію стабільно нестійкого, умовно чистий дохід збільшується на 2 023,6 тис. грн за зростання рентабельності на 17,3 %.

2. It is established that land use planning as a system in the broadest sense is an integral part of the social mode of production, which manifests itself as a socio-economic process of regulating land relations and organising land use and protection and functions as an institution. It is substantiated that the economics of land management is a science that studies the relationships of people in the process of developing and implementing land management documentation regarding the search, coordination of interests and making effective decisions on planning the use and protection of land and other natural resources (land use) and organizing the territory of land ownership and land use, land ownership relations for the production of material goods and services in conditions of uniqueness and limitation of land resources, reducing transaction costs for services in order to maximize the satisfaction of ever-growing human needs and preserving and reproducing land fertility. In the course of the research, the theoretical and methodological principles of the formation and development of land management economics as a process of normalizing the interaction of ecology and land use economics in the system of sustainable (balanced) development were improved. A logical and meaningful scheme (architectonics) of the structural elements of the institutional mechanism for the formation of sustainable land use by the method of land management has been

developed, where the formation of its goals is under the decisive influence of the socio-economic and environmental needs of society (man), which are directly and indirectly related to the laws and principles of sustainable (balanced) land use. The main directions of development of the economy of the land management system include: 1) improvement of the land management system as the basic basis for greening and capitalization of land use; 2) methodological principles for assessing the effectiveness of design decisions on land management measures for rationalization of land use; 3) assessment of the effectiveness of basic design decisions in land management documentation. A framework system for measuring the growth of ecologisation and capitalisation of land use has been developed, characterised by areas of assessment and indicators: 1) ecological and resource efficiency of the land use economy: resource efficiency (efficiency of land and other natural resource use, carbon and energy efficiency, provision of multifactor productivity); 2) land and ecological assets: ecological risk factors for land use, ecological risk factors for human health, ecosystem services and ecological benefits; 3) economic opportunities and policy instruments: technologies and innovations, ecological goods and services, regulation and management; 4) socioeconomic context and growth parameters: capitalisation of land use, productivity and economic turnover of land capital, employment, incomes, sociodemographic parameters. Evaluation criteria and performance indicators for planning land management measures implemented at the regional and territorial levels are developed, depending on the constituent elements of the land management subsystem and the functions they perform. It is proposed to assess the integral level of social (socio-economic) efficiency of the main design solutions in land use organization schemes at the regional level by the level of CO² emissions/absorption, the level of land use efficiency by its intensity and the capitalization of land use by the change in its value. A methodological approach has been developed for the integrated assessment of the effectiveness of the main design solutions in the integrated plan of territorial (int.e) and spatial development of land use. A methodological approach has been developed to assess the effectiveness of basic design decisions (using the example of diversifying the structure of sown areas) in land management projects that provide ecological and economic justification for crop rotation and land improvement, using the example of the Ukragrotech corporation, which shows that with an increase in the coefficient of ecological stability from 0.16 to 0.43, land use moves from the unstable stage to the stably unstable one, conditional net income increases by 2023.6 thousand UAH with an increase in profitability by 17.3%.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Рациональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Третяк А. М., Третяк В. М., Гунько Л. А., Лобунько Ю. В. Організація землекористування структурних елементів екомережі України на місцевому рівні: монографія. Київ: Компринт, 2016. 163 с.
- Третяк А. М., Третяк В. М., Прядка Т. М., Гунько Л. А., Третяк Н. А. Землепорядкування в Україні: розвиток на засадах новітньої інституціонально-поведінкової теорії: монографія. Біла Церква: Білоцерківдрук, 2023. 260 с.
- Гунько Л. А. Формування типів сільськогосподарських землекористувань в умовах нових земельних відносин. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 12. С. 128–133.
- Гунько Л. А. Динаміка змін еколого-економічного стану сільськогосподарського землекористування Київської області. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2014. № 1–2. С. 65–74.
- Гунько Л. А. Організація екологобезпечного землекористування. Агросвіт. 2014. № 4. С. 9–13. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/4_2014/3.pdf
- Гунько Л. А. Формування інвестиційно-привабливих типів сільськогосподарського землекористування. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель, 2015. № 2–3. С. 20–28.

- Гунько Л. А., Савченко В. С. Методологічні підходи до класифікації придатності орних земель. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 7. С. 21–24.
- Третяк В. М., Гунько Л. А. Проектування землекористування структурних елементів екомережі на місцевому рівні. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2016. № 1–2. С. 47–52.
- Гунько Л. А., Мединська Н. В., Колганова І. Г. Територіальні ресурси України та їх місце у європейському та глобальному вимірах. Приазовський економічний вісник. 2017. Вип. 4(04). С. 67–74.
- Гунько Л. А., Колганова І. Г. Проблеми державної реєстрації права оренди земельних ділянок. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2017. № 3. С. 34–45.
- Гунько Л. А., Поліщук С. П., Колганова І. Г. Особливості публічного управління земельними ресурсами у країнах ЄС: досвід для України. Економіка та управління АПК. 2018. № 1. С. 159–166.
- Дорош О. С., Фоменко В. А., Гунько Л. А., Салюта В. А. Управління землями під поlezахисними лісовими насадженнями на місцевому рівні: децентралізаційні моделі. Землеустрій, кадастр та моніторинг земель. 2020. № 2–3. С. 6–17.
- Третяк А. М., Третяк В. М., Гетманьчик І. П., Гунько Л. А. Поняття та сутність економіки землеустрою та землевпорядкування в Україні. Агросвіт. 2021. № 11. С. 3–10.
- Гунько Л. А. Формування сталого (збалансованого) землекористування – базова основа розвитку економіки землевпорядкування в Україні. Агросвіт. 2022. № 9–10. С. 51–61.
- Третяк А. М., Третяк В. М., Гунько Л. А. Інституціональний розвиток землеустрою та землевпорядкування в Україні у період глобалізації. Економіка та держава. 2022. № 2. С. 19–25.
- Третяк А. М., Третяк В. М., Гунько Л. А., Третяк Н. А., Третяк Р. А. Виробнича перевірка методичних підходів нормативної грошової оцінки сільськогосподарських земель в Україні. Агросвіт. 2022. № 7–8. С. 3–10.
- Третяк А. М., Третяк В. М., Прядка Т. М., Гунько Л. А., Капінос Н. О. Філософія зонування земель в Україні в контексті територіально-просторового планування землекористування територіальних громад. Економіка та держава. 2022. № 4. С. 13–19.
- Третяк А. М., Гунько Л. А. Методологічні засади розвитку економіки землевпорядкування на засадах інституціонально-поведінкової теорії. Економіка та держава. 2022. № 7. С. 32–39.
- Третяк А. М., Третяк В. М., Гунько Л. А. Концептуальні засади розвитку економіки землевпорядкування в Україні. Агросвіт. 2022. № 17–18. С. 3–14.
- Третяк А. М., Гунько Л. А. Теоретико-методологічні засади розвитку системи землевпорядкування як базової основи його економіки. Агросвіт. 2022. № 21. С. 12–24.
- Третяк А. М., Третяк В. М., Гунько Л. А., Ляшинський В. Б. Економіка нетрадиційного сільськогосподарського землекористування в контексті заходів щодо зміни клімату в Україні. Агросвіт. 2022. № 22. С. 3–11.
- Третяк А. М., Третяк В. М., Гунько Л. А., Третяк Н. А. Земля, земельна ділянка, земельні ресурси, землекористування, природні об'єкти: понятійний базис та функціональне значення. Агросвіт. 2023. № 5–6. С. 25–34.
- Третяк А. М., Третяк В. М., Гунько Л. А., Третяк Н. А. Поняття та класифікація (структурування) прикладних наук сфери землекористування як фундаментальної науки. Агросвіт. 2023. № 11. С. 1–10.
- Третяк А. М., Гунько Л. А., Третяк Н. А. Інституціоналізація розвитку економіки землевпорядкування. Агросвіт. 2023. № 15. С. 11–19.
- Третяк А. М., Третяк В. М., Гунько Л. А., Третяк Н. А. Наукові засади розвитку екологічної економіки землекористування. Ефективна економіка. 2023. № 10. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2297/2329>
- Гунько Л. А. Стан інституційного забезпечення розвитку землевпорядкування в Україні. Агросвіт. 2023. № 17. С. 48–56.
- Третяк А. М., Третяк В. М., Гунько Л. А., Прядка Т. М., Третяк Н. А. Теоретичний генезис землевпорядкування і його значення в системі наукових знань. Агросвіт. 2024. № 2. С. 3–11.

- Третяк А. М., Третяк В. М., Прядка Т. М., Капінос Н. О., Гунько Л. А., Третяк Р. А., Третяк Н. А. Охорона земель в Україні: наукові та управлінські рішення в умовах воєнних дій. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2024. № 1. С. 19–34.
- Третяк А. М., Третяк В. М., Прядка Т. М., Гунько Л. А., Третяк Н. А. Землевпорядні проблеми планування та оцінки стану землекористування при розробленні комплексних планів просторового розвитку території територіальних громад. Агросвіт. 2024. № 11. С. 4–14.
- Третяк А. М., Третяк В. М., Третяк Н. А., Прядка Т. М., Гунько Л. А. Трансформація закону України «Про землеустрій»: проблеми і перспективи. Ефективна економіка. 2024. № 4. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/issue/view/142>
- Гунько Л. А. Методичні підходи оцінки ефективності основних проектних рішень в схемах землеустрою на регіональному рівні. Ефективна економіка. 2024. № 11. С. 3–11.
- Tretiak A. M., Hunko L. A., Medynska N. V., Hetmanchuk I. P. A Significance of Method of Design of Land Use of Local Eco-Network Structural Elements. International Journal of Advanced Science and Technology. 2020. Vol. 29. Iss. 6s. P. 1094–1100.
- Tretiak A., Tretiak V., Hunko L., Hetmanchuk I., Kravchuk T., Yusypenko O. Assessment of the Value of Land Tenure of Protected Shoreline Shelterbelts International Transaction Journal of Engineering, Management, & Applied Sciences & Technologies. 2022. Vol. 13(2), 13A2T, P. 1–9. URL: <http://TUENGR.COM/V13/13A2T.pdf> DOI: 10.14456/ITJEMAST.2022.41
- Martyn A., Koshel A., Hunko L., Kolosa L. Land Consolidation in Ukraine after Land Reform: Voluntary and Forced Mechanisms. 2022. Acta Scientiarum Polonorum, Administratio Locorum. 2022. Vol. 21(2). P. 223–229.
- Martyn A., Hunko L., Moroz Yu. Formation of the Nature Protection Regime of Near-Water Ecosystems Using GIS-modeling (on the Example of the Hydrological Sanctuary Shulyatsky bog). 16th International Conference Monitoring of Geological Processes and Ecological Condition of the Environment, Monitoring 2022. 2022.
- Martyn A., Kolosa L., Hunko L., Medynska N. Access to land resources for agribusiness in Ukraine under the ban on land acquisition: Development of alternative forms of land use. AIP Conference Proceedings. 2022. Vol. 2413, 040013.
- Medynska N., Hunko L., Reznik N. Approaches to Land Zoning on the Basis of Sustainable Territory Development. Lecture Notes in Networks and Systems. 2023. Vol. 495 LNNS. P. 784–796.
- Tretiak A., Hunko L. Restructuring Agricultural Land Use in Ukraine: Directions for Development. Acta Scientiarum Polonorum, Administratio Locorum. 2024. Vol. 23(2). P. 321–330.

Наукова (науково-технічна) продукція: методологічний інструментарій для формування економіки землевпорядкування в контексті дотримання вимог збалансованого землекористування

Соціально-економічна спрямованість: забезпечення розвитку економіки землевпорядкування

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U113279

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кошкалда Ірина Віталіївна
2. Iryna V. Koshkalda

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Державний біотехнологічний університет**Код за ЄДРПОУ:** 44234755**Місцезнаходження:** вул. Алчевських, буд. 44, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна**Форма власності:****Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Сектор науки:** Галузевий**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Лазарева Олена Володимирівна
2. Olena V. Lazareva

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.06**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Чорноморський національний університет імені Петра Могили**Код за ЄДРПОУ:** 23623471**Місцезнаходження:** вул. 68 Десантників, буд. 10, Миколаїв, Миколаївський р-н., 54003, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Дребот Оксана Іванівна
2. Oksana I. Drebot

Кваліфікація: д. е. н., професор, академік, 08.00.06**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:**

Повне найменування юридичної особи: Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 13722479

Місцезнаходження: вул. Метрологічна, буд. 12, Київ, 03143, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Євсюков Тарас Олексійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Євсюков Тарас Олексійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Боярчук Сергій Васильович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна